



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ  
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ  
ΠΟΡΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ  
ΠΑΑ 2014-2020



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ  
ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ  
Η Ευρώπη επενδύει στις  
Αγροτικές περιοχές

Αρ. Πρωτ.: 9546  
Ημερομηνία: 31-08-2018

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020)

### ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ  
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ) 2014-2020

**ΜΕΤΡΟ 19: «ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD) –  
LEADER» ΠΑΑ 2014 -2020**

**ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «ΣΤΗΡΙΞΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD/LEADER)»**

ΔΡΑΣΗ 19.2.4 : «Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές»

ΔΡΑΣΗ 19.2.5: «Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα»

ΔΡΑΣΗ: «19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών»



**Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

# Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ ΑΕ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε)

## Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014), όπως ισχύει.
3. Τη με αρ. πρωτ. 24944/20.09.2016 (ΦΕΚ 3066/Β'/26.09.2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020».
4. Τη με αρ. πρωτ. 2545/17.10.2016 (ΦΕΚ 3447/Β'/2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020 Α. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Περιφερειών και Β. Στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ.
5. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει κάθε φορά.
6. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως ισχύει κάθε φορά.
7. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.
8. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»).
9. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως κάθε φορά.
10. Την αρ. C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020.
11. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
12. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020

– Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

13. Τις από 04.04.2016 αποφάσεις - συμπεράσματα της 1<sup>ης</sup> Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΠΑΑ 2014-2020, όπως ισχύουν.
14. Τη με αρ. πρωτ. 3417/22.12.2016 (ΦΕΚ 4222/Β'/28.12.2016) τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 1065/19.04.2016 (ΦΕΚ 1273/Β'/04.05.2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020» (ΣΔΕ),
15. Τη με αρ. πρωτ. 152950/23-10-2015 ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020»
16. Την υπ' αριθ. 3206/21-12-2016 (ΦΕΚ 4111/Β) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την «Έγκριση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης».
17. Τη με αρ. πρωτ. 2359/08-08-2017 ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020/ Μονάδα Α, περί αποδοχής του αναμορφωμένου Τοπικού Προγράμματος της ΟΤΔ «Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε- Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ» (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε).
18. Την υπ' αριθ. 2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17 Κοινή Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας & Ανάπτυξης «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
19. Τη με αρ. πρωτ. 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων».
20. Το με αρ. πρωτ. 140022/ΕΥΚΕ 6930/19-12-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ, με το οποίο δόθηκε η έγκριση του σχεδίου της πρόσκλησης.
21. Το με αρ. πρωτ. 9404/04-04-2018 έγγραφο της ΟΤΔ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ ΑΕ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, με το οποίο υποβλήθηκε το σχέδιο της πρόσκλησης.
22. Το με αρ. πρωτ. 1441/22-05-2018 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
23. Την με υπ. αριθμ. **13/5/31-05-2018** απόφαση της ΕΔΠ CLLD/LEADER, η οποία εγκρίνει την παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) «Αναπτυξιακή Φωκική ΑΕ-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ» (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε), προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
24. Την με υπ. αριθμ. **16/6/30-08-2018** απόφαση της ΕΔΠ CLLD/LEADER, η οποία εγκρίνει την παράταση της 1ης πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) «Αναπτυξιακή Φωκική ΑΕ-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ» (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε), προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

## Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων

**ΟΤΑ Α & Β βαθμού της Π.Ε Φωκίδας** (εξαιρούνται οι Δ.Ε Γραβιάς και Παρνασσού του Δήμου Δελφών) **και φορείς τους.**

- **Φορείς Δημοσίου Τομέα.**
- **Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σύμφωνα και με την επιλεξιμότητα που καθορίζεται στο τοπικό πρόγραμμα της ΟΤΔ της Αναπτυξιακής Φωκικής Α.Ε.-Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας ΟΤΑ.**
- **Για την Δράση 19.2.6 και ειδικότερα για την υποδράση 19.2.6.1.1: «Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα», οι δυνητικοί δικαιούχοι είναι:**
  - **1. Δημόσιες Υπηρεσίες**
    - α. Δασικές Υπηρεσίες
    - β. Δήμοι κάτοχοι η διαχειριστές δασών και δασικών εκτάσεων και οι ενώσεις τους
    - γ. Περιφέρειες κάτοχοι η διαχειριστές δασών και δασικών εκτάσεων και οι ενώσεις τους
  - **2. Ιδιώτες**
    - α. Κάτοχοι δασών και δασικών εκτάσεων, φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και οι ενώσεις τους.

Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» έτσι όπως καταρτίζεται από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης σε ετήσια βάση.

### **Δικαιούχοι δεν μπορεί να είναι:**

1. εξωχώριες / υπεράκτιες εταιρείες.
2. φυσικά πρόσωπα (εκτός της υποδράσης 19.2.6.1.1 σύμφωνα με (ΕΕ) αριθ. 702/2014, άρθρο 34 παρ.1)

Για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του **Μέτρου 19, Υπομέτρου 19.2** του ΠΑΑ 2014-2020 (για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα) και για τις πιο κάτω Δράσεις, Υποδράσεις :

### **Δράση 19.2.4 Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:**

**19.2.4.1** Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.

**19.2.4.2** Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, αθλητισμός κ.λ.π).

**19.2.4.3** Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας

(ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές).

#### **19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.**

**19.2.4.5** Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

#### **Δράση 19.2.5 Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα, η οποία περιλαμβάνει την υποδράση:**

**19.2.5.1** Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

#### **Δράση 19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών, η οποία περιλαμβάνει την υποδράση:**

**19.2.6.1.1** Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

### **1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Αναλυτικότερα, οι δράσεις και υποδράσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

#### **Δράση 19.2.4: Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:**

**Υποδράση 19.2.4.1:** Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.

Η υποδράση αφορά σε υποδομές μικρής κλίμακας εντός οικισμών. Οι πράξεις που μπορούν να υλοποιηθούν βάσει της υποδράσης αφορούν σε έργα κατασκευής / βελτίωσης δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, οδοποιίας, καθώς και έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτηρίων. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν και λοιπές σχετικές πράξεις, οι οποίες υλοποιούνται εντός οικισμών και αφορούν σε βασικές υποδομές για την βελτίωση της διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού (ενδεικτικά: διευθετήσεις χειμάρρων, έργα αντιστήριξης πρανών).

**Στόχος της υποδράσης είναι :** η υλοποίηση έργων αρμοδιότητας δημοσίων φορέων και υπηρεσιών αυτών σε βασικούς τομείς υποδομών, δρώντας όμως επικουρικά προς τον κατεξοχήν σχεδιασμό με τις υπόλοιπες σχετικές βασικές υποδομές (π.χ. μέσω υλοποίησης συμπληρωματικών ή πιλοτικών έργων).

Ειδικότερα, εντάσσονται ενδεικτικά οι ακόλουθες παρεμβάσεις για τη λειτουργική αναβάθμιση των οικισμών:

- Δημιουργία συμπληρωματικών υποδομών για την επέκταση ή/και βελτίωση υφιστάμενων δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης υδάτων (π.χ. αντλιοστάσια, συστήματα εξοικονόμησης ύδατος, συστήματα χλωρίωσης, αποχέτευση όμβριων υδάτων κτλ).
- Ανάπτυξη πιλοτικών συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων (π.χ. ανακύκλωση, κομποστοποίηση, πιλοτικά έργα διαχείρισης και συστημάτων ελέγχου φόρτωσης-αποκομιδής με χρήση ΑΠΕ).
- Βελτίωση οδοποιίας εντός οικισμών.
- Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσια κτίρια με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, ενεργειακή αναβάθμιση εξοπλισμού για φωτισμό ή δροσισμό, γεωθερμικές αντλίες θερμότητας κτλ) με την προϋπόθεση ότι υπάρχει σχέδιο χρήσης του κτηρίου.

### **Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης :**

Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000,00 €** εκτός των έργων που αφορούν διαχείριση στερεών / υγρών αποβλήτων, καθώς και έργων ύδρευσης, στα οποία ο συνολικός προϋπολογισμός μπορεί να ανέλθει μέχρι **2.000.000 €** και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κατασκευή έργων.
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ΑΠΕ.
- Λοιπός Εξοπλισμός.
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- Δαπάνες απαλλοτριώσεων.

Η ένταση ενίσχυσης της υποδράσης ανέρχεται έως **100%** (Για επενδύσεις χωρίς κέρδη).

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων (βλέπε παρ. 4.14).

**Υποδράση 19.2.4.2:** Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία κ.λ.π)

Η υποδράση αφορά σε δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν πράξεις όπως παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κέντρα απασχόλησης και φροντίδας νέων, ηλικιωμένων ή ΑμεΑ, αθλητικοί χώροι.

**Στόχος της υποδράσης είναι :** η υλοποίηση υποδράσεων κοινωνικού και αθλητικού ενδιαφέροντος για την αναβάθμιση των υποδομών της περιοχής παρέμβασης. Θα δοθεί στήριξη σε επενδύσεις οι οποίες επιδεικνύουν σεβασμό στην προστασία του κοινωνικού αποθέματος και δημιουργία ή εκσυγχρονισμό αθλητικών υποδομών, με γνώμονα την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των αγροτικών περιοχών.

Τέτοιες παρεμβάσεις ενδεικτικά μπορεί να είναι :

- κοινωνικές υποδομές όπως κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, κοινωνικά παντοπωλεία, γηροκομεία, αγροτικά ιατρεία, κέντρα φιλοξενίας προσφύγων κλπ,
- παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, εκπαιδευτικοί χώροι δεύτερης ευκαιρίας, κλπ,
- κατασκευή ή εκσυγχρονισμός παιδικών χαρών,

- υποδομές ή εκσυγχρονισμός εξοπλισμού για «Βοήθεια στο σπίτι»,
- βελτίωση / αναβάθμιση ή κατασκευή υποδομών για ΑΜΕΑ και λοιπές ευπαθής ομάδες,
- έργα που σχετίζονται με τον αθλητισμό όπως (γήπεδα 5x5, εκσυγχρονισμοί υφιστάμενων γηπέδων και εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού, κολυμβητήρια, χιονοδρομικά και λοιπά αθλητικά κέντρα, νέα γήπεδα όλων των ειδών αθλητισμού κτλ.)

#### **Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης :**

Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000,0 €** και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου.
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ΑΠΕ.
- Λοιπός Εξοπλισμός.
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου.
- Ανάπτυξη λογισμικού.
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών.
- Δαπάνες για απόκτηση γης.
- Αγορά μεταφορικών μέσων για την μετακίνηση ευπαθών ομάδων.
- Δαπάνη υποβολής φακέλου.

Η ένταση ενίσχυσης της υποδράσης ανέρχεται έως **100%**. (Για επενδύσεις χωρίς κέρδη)

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων (βλέπε παρ.4.14). «*Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης*».

**Υποδράση 19.2.4.3:** Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές).

Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην ενημέρωση των τουριστών και στην εξυπηρέτηση της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ενημερωτικών ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις.

**Στόχος της υποδράσης είναι :** η δημιουργία χώρων, υπηρεσιών και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές, μικρής κλίμακας, η οποία παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις σε αντίστοιχες υποδομές στην περιοχή παρέμβασης.

Οι παρεμβάσεις αφορούν στην υλοποίηση έργων που θα αναβαθμίσουν την τοπική ταυτότητα της περιοχής παρέμβασης και θα βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης και την ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού όπως ενδεικτικά τα παρακάτω:

- δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμό τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (π.χ. γραφεία, κέντρα ενημέρωσης και καθοδήγησης επισκεπτών),
- δημιουργία ποδηλατικών ή άλλων διαδρομών, παραλίμνιων διαδρομών κτλ,
- διατήρηση, ανάδειξη, αποκατάσταση, βελτίωση και σήμανση υφιστάμενων μονοπατιών,
- δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός υποδομών για επισκέπτες/τουρίστες (π.χ. χώρους φιλοξενίας επισκεπτών, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας) σε περιοχές της υπαίθρου συμπεριλαμβανομένου συναφούς εξοπλισμού (π.χ. εξυπηρέτηση – ασφάλεια – προσβασιμότητα επισκεπτών),
- δράσεις εναλλακτικού τουρισμού όπως πίστες αναρρίχησης, κλπ.
- έργα που σχετίζονται με διαχείριση και ανάδειξη οριοθετημένων περιοχών ή περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος,
- βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων (π.χ. διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, δενδροφυτεύσεις, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, δημόσιος φωτισμός και σήμανση ή Φ/Β σκίαστρα).

### **Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:**

Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000,00€** και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου.
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ΑΠΕ.
- Λοιπός Εξοπλισμός.
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών.
- Δαπάνες για απόκτηση γης.
- Ανάπτυξη λογισμικού.
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου.
- Δαπάνη υποβολής φακέλου.

Στο πλαίσιο της υποδράσης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η διοργάνωση, η συμμετοχή με τουριστικούς operators, και η εκτύπωση ενημερωτικού υλικού.

Η ένταση ενίσχυσης της υποδράσης ανέρχεται έως **100%**. (Για επενδύσεις χωρίς κέρδη).

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων (βλέπε παρ. 4.14).

### **Υποδράση 19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.**

Η υποδράση αφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης ή άλλων στοιχείων της περιοχής εφαρμογής, τα οποία προβάλλονται μέσα από τις τοπικές εκδηλώσεις. Οι πράξεις που δύναται να υλοποιηθούν θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προβολή / διατήρηση των τοπικών στοιχείων της περιοχής όπως για παράδειγμα η παράδοση, τα έθιμα, η λαογραφία, η ιστορία, τα τοπικά προϊόντα και επαγγέλματα. Η ενίσχυση αφορά σε πράξεις άυλου χαρακτήρα.

**Στόχος της υποδράσης είναι :** η ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων που θα προβάλλουν τον πολιτισμό, θα αναδείξουν και θα διατηρήσουν την τοπική κληρονομιά στην περιοχή παρέμβασης.

Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύονται εκδηλώσεις που σχετίζονται με τη διατήρηση παραδοσιακών στοιχείων στην περιοχή, την ανάδειξη της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, τη διατήρηση



παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων και την ανάδειξη της διαφορετικότητας και της μοναδικότητας του τόπου.

Οι εκδηλώσεις θα υλοποιηθούν με σεβασμό στην τοπική παράδοση, διασφαλίζοντας τη διατήρηση και ανάδειξη των μνημείων, των εθίμων και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Επιπλέον, μέσω της συνέργειας και αλληλεπίδρασης με διαφορετικούς τόπους, χώρες και πολιτισμούς θα προβληθεί και θα αναδειχθεί η τοπική γαστρονομία και κουζίνα, η τοπική ιστορία και λαογραφική παράδοση (με τους μύθους, άθλους κλπ), οι παραδοσιακές τέχνες αλλά και η παραδοσιακή μουσική, οι δημοτικοί χοροί και τραγούδια, τα παραδοσιακά μουσικά όργανα, η τοπική ποίηση και λογοτεχνία αλλά και οι εικαστικές και παραστατικές τέχνες.

Στην υποδράση μπορούν να υλοποιηθούν άυλες ενέργειες προβολής και προώθησης συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών και υποδράσεις προώθησης με νέες καινοτόμες μεθόδους (π.χ. δημιουργία ΤΠΕ εφαρμογών και ιστοσελίδων e-τουρισμού, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, καταχωρήσεις, ημερίδες – εκδηλώσεις, «έξυπνες» εφαρμογές για κινητά (applications), διαδραστικούς χάρτες, βάσεις δεδομένων κτλ).

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Α) Καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις και παραστάσεις, εκθέσεις (ζωγραφικής, γλυπτικής, λαογραφίας κ.λ.π) και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές δραστηριότητες (ανταμώματα παραδοσιακών συγκροτημάτων χορού κλπ).

Β) Πολιτιστικές και καλλιτεχνικές (γιορτές τραγουδιού ή διαφόρων ειδών χορού, θεάτρου, κλπ) εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και ενέργειες προώθησης της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης, μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού, μεταξύ άλλων με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Γ) Πολιτιστικοί Διαγωνισμοί με θεματολογία σχετική με την παράδοση και τον πολιτισμό του τόπου.

### **Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:**

Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης που αφορούν ενέργειες άυλου χαρακτήρα, το συνολικό επιλέξιμο κόστος δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **50.000,00 €** για έργα δημόσιου χαρακτήρα. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στην δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις. Οι δαπάνες ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Οργάνωση εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων.
- Δαπάνη ενημέρωσης επισκεπτών.
- Δαπάνη υποβολής φακέλου.

Η ένταση ενίσχυσης της υποδράσης ανέρχεται έως **100%** (Για επενδύσεις χωρίς κέρδη).

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων (βλέπε παρ.4.14). «*Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης*».

**Υποδράση 19.2.4.5:** Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης

(συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

Μέσω της υποδράσης δύναται να υλοποιηθούν πράξεις που συνδέονται με:

- Την πολιτιστική κληρονομιά, όπως για παράδειγμα μελέτες καταγραφής, ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, βιβλιοθηκών, παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια.
- Την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπίων και χώρων.

Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, όπως δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης.

**Στόχος της υποδράσης είναι :** η δημιουργία χώρων, υποδομών και ενεργειών ανάδειξης, διατήρησης και αναβάθμισης των πολιτιστικών στοιχείων, της φυσικής κληρονομιάς των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών καθώς και δράσεων ευαισθητοποίησης για την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής.

Οι σχετικές παρεμβάσεις μπορούν να αφορούν τα εξής:

- Έργα αποκατάστασης και διατήρησης της φυσικής και αισθητικής αξίας περιοχών και τοπίων, (π.χ. φυτοτεχνικές εργασίες, δένδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη, μικρής κλίμακας τεχνικά έργα για την προστασία του εδάφους, καθαρισμός – προστασία υδάτινων απορροών, αποκατάσταση υποβαθμισμένων τοπίων και χώρων της υπαίθρου όπως χώροι απόρριψης απορριμμάτων)
- Έργα αποκατάστασης, ανάδειξης και αύξησης της επισκεψιμότητας κτισμάτων της αρχιτεκτονικής, πολιτιστικής και αγροτικής κληρονομιάς με ιδιαίτερη, αισθητική και ιστορική αξία όπως: αποκαταστάσεις παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων και άλλων κτισμάτων (π.χ. βρύσες, γεφύρια), συμπεριλαμβανομένων και αυτών όπου υπήρχε αγροτική παραγωγική δραστηριότητα αλλά σήμερα έχουν μόνο επιδεικτικό χαρακτήρα (π.χ. ελαιοτριβεία, πατητήρια, μύλοι κ.ά.).
- Παρεμβάσεις βελτίωσης της οικολογικής και κοινωνικής αξίας των περιοχών (π.χ. μονοπάτια – διαδρομές περιήγησης, θέσεις θέας, σήμανση περιοχών, καταφύγια, έργα υποδομής για τη βελτίωση της άγριας πανίδας και χλωρίδας, κέντρα περιθαλψής άγριων ζώων, δημιουργία κέντρων επισκεπτών και ενημέρωσης σε προστατευόμενες περιοχές και συναφής εξοπλισμός (π.χ. ασφάλεια επισκεπτών, πυρόσβεση)
- Δημιουργία, επέκταση και εξοπλισμός υποδομών πολιτισμού και συναφών δραστηριοτήτων (π.χ. πολιτιστικά / καλλιτεχνικά κέντρα ή χώροι, μουσεία, αρχεία, ωδεία, θέατρα, βιβλιοθήκες, κέντρα νέων κ.ά.).
- Παρεμβάσεις βελτίωσης της πρόσβασης του κοινού στα πολιτιστικά ιδρύματα ή τους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς και στις σχετικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων της ψηφιοποίησης και της χρήσης νέων τεχνολογιών, καθώς και της βελτίωσης της προσπελασιμότητας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ιδίως, ράμπες και ανελκυστήρες για τα άτομα με αναπηρία, ενδείξεις σε γραφή Braille και διαδραστικές εκθέσεις σε μουσεία κ.ά.).
- Στήριξη πολιτιστικών φορέων όπως προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κλπ.,

Στο πλαίσιο των ανωτέρω παρεμβάσεων και όχι αυτοτελώς, μπορούν να ενισχυθούν και άλλες ενέργειες ανάδειξης και διατήρησης της φυσικής / πολιτιστικής κληρονομιάς και αγροτικής παράδοσης της περιοχής όπως:

- Ενέργειες περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων ενημέρωσης - δημοσιότητας, ψηφιακές εφαρμογές, δικτύωση φορέων)

- Ενέργειες ανάδειξης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης για την πολιτιστική, αγροτική και λαογραφική κληρονομιά και την τοπική αγροτική οικονομία (π.χ. μελέτες και καταγραφή εθίμων, σχετικές ηλεκτρονικές εφαρμογές, δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών, προβολή και ανάδειξη τοπικών παραδόσεων και προϊόντων, παραδοσιακών επαγγελμάτων και καλλιέργειών κ.ά).

Τα έργα που θα υλοποιηθούν θα είναι συμβατά με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής και θα εναρμονίζονται με τα ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά και την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του τόπου.

Η κατασκευή του περιβάλλοντος χώρου, αλλά και των εξωτερικών όψεων των κτιρίων θα γίνει στα πλαίσια της οικιστικής αναβάθμισης των περιοχών αλλά και της αρχιτεκτονικής κουλτούρας των χωριών της υπαίθρου.

#### **Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης :**

Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000,00 €** ή **50.000,00 €** για άυλες ενέργειες, και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου.
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ΑΠΕ.
- Λοιπός Εξοπλισμός.
- Μελέτες για έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- Δαπάνες ενημέρωσης επισκεπτών.
- Δαπάνες για απόκτηση γης.
- Ανάπτυξη λογισμικού.
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου.
- Παραγωγή εκθεσιακού υλικού.
- Δαπάνης υποβολής φακέλου.

**Παρατήρηση I :** οι μελέτες αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη ως μέρος μιας πράξης και όχι ως αυτούσια πράξη.

Η ένταση ενίσχυσης της υποδράσης ανέρχεται έως **100%** (Για επενδύσεις χωρίς κέρδη).

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων (βλέπε παρ.4.14). «*Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης*».

Κατ' εξαίρεση για μουσικά και λογοτεχνικά έργα ισχύει:

«*Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014 (Έργα μουσικά και λογοτεχνικά), το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 70% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης*»

#### **Δράση 19.2.5 Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα, η οποία περιλαμβάνει την ακόλουθη υποδράση:**

##### **19.2.5.1 Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.**

Η υποδράση αφορά στην βελτίωση της σύνδεσης των κτηνοτροφικών και γεωργικών εκμεταλλεύσεων με τις μεταποιητικές μονάδες της περιοχής, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, για την ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων καθώς και τη μείωση του κόστους μεταφοράς τους

και με τελικό σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση μίας πράξης εντός της υποδράσης είναι η ύπαρξη και εξυπηρέτηση μεταποιητικών μονάδων (τουλάχιστον μίας) που δραστηριοποιούνται στην περιοχή εφαρμογής του Τοπικού Προγράμματος, παράλληλα με την εξυπηρέτηση του συνόλου των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

**Στόχος της υποδράσης είναι :** Η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από την ιδιαίτερη γεωμορφολογία της (ορεινοί όγκοι, πεδιάδες κλπ) καθώς και από τη διασπορά των αγροτικών και κτηνοτροφικών της εκμεταλλεύσεων. Ως εκ τούτου υπάρχει η ανάγκη για τη βελτίωση της πρόσβασης σε αυτές και η καλύτερη διασύνδεσή τους με τις μεταποιητικές μονάδες. Στόχος της υποδράσης είναι η εξασφάλιση της εύκολης και ασφαλούς προσπελασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις και η βελτίωση της διασύνδεσής τους με τις μεταποιητικές μονάδες, στις αγροτικές και ορεινές περιοχές, καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου, γεγονός που θα συμβάλλει στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων, με θετικές επιπτώσεις στο εισόδημα των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης. Ενδεικτικά το πεδίο εφαρμογής της υποδράσης περιλαμβάνει τη μελέτη και κατασκευή ή κατασκευή έργων πρόσβασης με υποχρεωτική την ασφαλτο-τσιμεντόστρωση της χαρακτηρισμένης αγροτικής οδοποιίας με σκοπό την διευκόλυνση και την ταχύτερη μεταφορά των γεωργικών προϊόντων από τους χώρους παραγωγής τους στις μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης παράλληλα με την εξυπηρέτηση του συνόλου των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

Οι προτάσεις που θα ενταχθούν θα πρέπει να συνδέονται με μονάδες μεταποίησης/καθετοποίησης ή λοιπές κτηνοτροφικές και γενικά αγροτικές μονάδες.

**Παρατήρηση:** Η βασική διαφορά με την οδοποιία που δυνητικά μπορεί να ενισχυθεί σε περιοχές LEADER, μέσω του άρθρου 2051β και της υποδράσης 19.2.4.1 «Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας» είναι ότι η ενισχυόμενη οδοποιία, έχει ως στόχο την εξυπηρέτηση των μονάδων του 2γενή και 3γενή τομέα και ως εκ τούτου βασική προϋπόθεση για την ένταξη μιας πράξης είναι η απόδειξη εξυπηρέτησης τουλάχιστον μίας μεταποιητικής μονάδας. Η υλοποίηση της υποδράσης θα γίνει με βάση τις ανάγκες που προβλέπονται στο σχετικό περιφερειακό ή δημοτικό σχεδιασμό.

#### **Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης :**

Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000,00 €** και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Συνολική δαπάνη κατασκευής έργου.
- Μελέτες για ΟΤΑ οι οποίοι δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια.
- Δαπάνες απαλλοτριώσεων.

Η ένταση ενίσχυσης της υποδράσης ανέρχεται έως **100%** (Για επενδύσεις χωρίς κέρδη).

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων (βλέπε παρ. 4.14)

#### **Δράση 19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών, η οποία περιλαμβάνει την υποδράση**

**19.2.6.1.1** Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

Η υποδράση αφορά στην ενίσχυση πράξεων για την πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα καθώς και συμβάντα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Μέσω της υποδράσης μπορούν να ενισχυθούν πράξεις όπως έργα προστατευτικών υποδομών, πρόληψης πυρκαγιών.

**Στόχος της υποδράσης είναι :** η ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή.

Η υποδράση περιλαμβάνει δράσεις πρόληψης ζημιών σε δάση έναντι βιολογικών και *αβιοτικών απειλών*, οι οποίες ορίζονται :

- οι πυρκαγιές,
- οι παθογόνοι οργανισμοί,
- τα πλημμυρικά φαινόμενα.

Στο πλαίσιο της υποδράσης θα υλοποιηθούν ενέργειες που σχετίζονται με την κατασκευή και βελτίωση προστατευτικών υποδομών, υποδομών παρακολούθησης των δασών καθώς και με ειδικούς δασοκομικούς χειρισμούς που απαιτούνται κατά περίπτωση για τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης των ανωτέρω απειλών. Στο πλαίσιο της υποδράσης είναι δυνατόν να αναλαμβάνεται προληπτική δράση που καλύπτει παραπάνω από μία απειλές.

**Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης :** Η υποδράση εφαρμόζεται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος.

Για τις επιλέξιμες δαπάνες της υποδράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι **600.000,00 €** και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Συνολική **(τη μελέτη και κατασκευή ή κατασκευή)** δαπάνη κατασκευής έργου, στις επιλέξιμες δαπάνες μπορεί να συμπεριληφθεί και η αγορά ειδικού μεταφορικού μέσου.

Η ένταση ενίσχυσης της υπο δράσης ανέρχεται έως **100%**. (Για επενδύσεις χωρίς κέρδη).

Για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων (βλέπε παρ. 4.14)

## 2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

**2.1** Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:

### Πίνακας 1.1 (Πρωτογενής Επιπτώσεις)

**ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 6: «Κοινωνική ένταξη, φτώχεια και οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές**

**ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ 6B: «Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»**

**2.2** Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη δράση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

### Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Δείκτης εκροών	Περιγραφή Δείκτη	Κωδικός Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Περιγραφή Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Δράσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
<b>01</b>	Συνολικές δημόσιες δαπάνες			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
<b>020</b>	Αριθμός έργων LEADER στα οποία παρέχεται			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ

	στήριξη				
<b>022</b>	Αριθμός (πλήθος) φορέων υλοποίησης έργου			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
		<b>PPT</b>	<b>Τύπος Δικαιούχου</b>	ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (επιλέγει ένα δεδομένο διάστασης)
		PPT1	ΜΚΟ		
		PPT2	ΟΤΔ		
		PPT3	Δημόσιος Φορέας		
		PPT4	ΜΜΕ		
		PPT5	Άλλο		
<b>015</b>	Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>AdO-6B.F</b>	Θέσεις εργασίας - Γυναίκες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>AdO-6B.M</b>	Θέσεις εργασίας - Άνδρες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>04</b>	Αριθμός εκμεταλλεύσεων /δικαιούχων στις οποίες παρέχεται στήριξη			19.2.5.1	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
<b>AdO.ROAD</b>	Μήκος οδοποιίας (km)			19.2.5.1	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>05</b>	Συνολική έκταση (σε εκτάρια)			19.2.6.1.1	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

### 3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

**3.1** Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται **ενδεικτικά** σε **1.610.000,00 €** με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται κατά υποδράση ως ακολούθως:

**Πίνακας 1**

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (σε €)
(1)	(2)	(3)
1	<b>19.2.4.1:</b> Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια	60.000,00
2	<b>19.2.4.2:</b> Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κλπ)	620.000,00

3	<b>19.2.4.3:</b> Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)	540.000,00
4	<b>19.2.4.4:</b> Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.	30.000,00
5	<b>19.2.4.5:</b> Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).	90.000,00
6	<b>19.2.5.1</b> Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.	250.000,00
7	<b>19.2.6.1.1</b> Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.	20.000,00
	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>1.610.000,00</b>

**3.2** Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά δράση και θεματική κατεύθυνση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδα του ΠΑΑ [www.agrotikianaptixi.gr](http://www.agrotikianaptixi.gr) ή/και της ΟΤΔ [www.anfok.gr](http://www.anfok.gr)).

**3.3** Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.

**3.4** Στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος είναι δυνατή η υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα των οποίων η δημόσια δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (υπομέτρο 19.2).

#### 4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

**4.1** Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 46 και 60 (όπου έχει εφαρμογή), του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 καθώς και των άρθρων 65-71 και του άρθρου 69§3 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Η επιλεξιμότητα των δαπανών αρχίζει από την οριστική υποβολή της αίτησης στήριξης από τον δικαιούχο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ). Εξαιρούνται οι δαπάνες για τα γενικά έξοδα οι οποίες είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με το άρθρο 65

παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. (ΕΕ) 1303/2013, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί και πληρωθεί από τον δικαιούχο μετά την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2014. Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.

Ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης (και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**), όπως ορίζεται στον άρθρο 4 της Υ.Α. 13215/30.11.17.

#### 4.2 Ενδεικτικά, επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:

α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας: *(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)*

β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου: *(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)*

γ) οι γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι μελέτες σκοπιμότητας παραμένουν επιλέξιμες δαπάνες ακόμη και όταν, βάσει των αποτελεσμάτων τους, δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β). Η επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών αρχίζει από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2014 και πρέπει να αφορά μόνο το προτεινόμενο έργο και όχι τυχόν προγενέστερη μορφή του.

Το ύψος των επιλέξιμων δαπανών για όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών ορίζεται σε:

1. Δαπάνη υποβολής φακέλου (κατάθεση Αίτησης Στήριξης) μέχρι 1.000 €
2. Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) μέχρι 3.000 €
3. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου ως:

I. Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας (μελέτη – επίβλεψη) μέχρι ποσοστού 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου που αφορά την κατασκευή, τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του κτιρίου και τον περιβάλλοντα χώρο.

II. Παροχή υπηρεσιών για λοιπές υποστηρικτικές μελέτες (περιβαλλοντικές, μουσειολογικές κ.λ.π.) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 6.000 €.

III. Μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και ενεργειακές επιθεωρήσεις για εφαρμογή συστημάτων Α.Π.Ε. μέχρι το ποσό των 1.000 €.

IV. Μελέτες και πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας (ISO) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 2.500 €.

δ) που αφορούν άυλα στοιχεία όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού κ.λ.π.

ε) οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων *(Δεν αφορά την Υποδράση 19.2.4.4)*, εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εμπειρογνώμονα ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που βεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία της εδαφικής έκτασης και την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(2) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.



(3) Η επιλέξιμη, για συνεισφορά από τα Ταμεία, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά, για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία (1), (2) και (3). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

**4.3** Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες η αγορά μεταφορικών μέσων (εκτός ειδικών πλήρως αιτιολογημένων περιπτώσεων, π.χ. δαπάνες που αφορούν στην μετακίνηση ευπαθών ομάδων), οι λειτουργικές δαπάνες των υποδομών, η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης, ο Φ.Π.Α. εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (άρθρο 69 του Καν. 1303/2013 και άρθρο 17 της 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/01-11-2016, τ.Β.) Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού).

**4.4** Ειδικότερα, όσον αφορά στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 πρέπει να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου, πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 των Καν. (ΕΕ) 651/2014 και 702/2014 οι κανονισμοί εφαρμόζονται «μόνο σε ενισχύσεις που έχουν χαρακτήρα κινήτρου». Κατά την έννοια αυτή δεν μπορούν να ενισχυθούν επενδύσεις για τις οποίες έχει πραγματοποιηθεί έναρξη εργασιών. Έναρξη εργασιών ορίζεται «το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγωγή εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών». Συνεπώς σε κάθε περίπτωση για τις πράξεις οι οποίες θα ενισχυθούν μέσω των ανωτέρω κανονισμών θα πρέπει να εξασφαλιστεί η τήρηση του χαρακτήρα κινήτρου.

**4.5** Για τα έργα δημοσίου χαρακτήρα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας, δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές τεχνικής επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147).

**4.6** Σε παρεμβάσεις που σχετίζονται με ενέργειες ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής, δεν δύναται να διατίθεται προς πώληση το σχετικό προϊόν, στο οποίο πρέπει να αναγράφεται ότι διανέμεται δωρεάν, σε περίπτωση που το ποσοστό στήριξης είναι 100%.

**4.7** Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επί αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:

- ✓ η επενδυτική πρόταση αφορά στην τοποθέτηση εξοπλισμού ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο,
- ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή,
- ✓ η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης.

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση ή προσύμφωνο τουλάχιστον για 15 έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του αγροτεμαχίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή/και υλοποίησης μικρών βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου, τουλάχιστον εννιά (9) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης.

Κατά την υποβολή φακέλου συμμετοχής, στα πλαίσια της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, ενώ τα συμφωνητικά θα πρέπει να προσκομίζονται πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- 4.8** Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η **30 Ιουνίου 2023**.

Η ολοκλήρωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης θεωρείται η κατάθεση του τελικού αιτήματος πληρωμής του έργου στην ΟΤΔ.

Η μη τήρηση των παραπάνω, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, από την **ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

- 4.9** Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.

- 4.10** Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2014) Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

- 4.11** Στο πλαίσιο της δράσης 19.2.4 μπορούν να ενισχυθούν πράξεις δημοσίου, τοπικού χαρακτήρα. Στις περιπτώσεις όπου οι πράξεις αυτές, πλήρως αιτιολογημένα, δεν εμπίπτουν στους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων η ενίσχυσή τους γίνεται δυνάμει του άρθρου 61 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 και το ποσοστό ενίσχυσης είναι 100%, εκτός των περιπτώσεων όπου παράγονται έσοδα, οπότε και για τις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η εξέταση επιλέξιμων δαπανών και κέρδους επένδυσης (παρ. 7β, άρθρο 61 Καν. (ΕΕ) 1303/2013)

Στις περιπτώσεις όπου μία πράξη εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων η ενίσχυση της γίνεται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (άρθρα 53, 55, 56). Για τις πράξεις αυτές και όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, μέσω μηχανισμού ανάκτησης. Αυτό προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση. Εναλλακτικά, για ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. €, στις περιπτώσεις

εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 το μέγιστο ποσό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Κατ' εξαίρεση για έργα μουσικά και λογοτεχνικά το ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθοριστεί στο 70%. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι οι δυνητικές πράξεις αποτελούν δημοσίου/τοπικού χαρακτήρα πράξεις, κρίνεται σκόπιμο η εφαρμογή των συγκεκριμένων διατάξεων του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των ποσοστών ενίσχυσης, να γίνεται προς όφελος των δικαιούχων και των πράξεων που υλοποιούν. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι μία ενίσχυση εμπίπτει στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων όταν υφίσταται οικονομική δραστηριότητα και συντρέχουν όλα τα παρακάτω:

- (α) Αποτελεί χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος.
- (β) Συνιστά επιλεκτική – προνομιακή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή οικονομικών Κλάδων.
- (γ) Αποτελεί χρηματοδότηση πλεονεκτήματος με κρατικούς πόρους.
- (δ) Δημιουργεί πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού και / ή στρέβλωση του ενδοενοσιακού εμπορίου.

Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία που συνάδουν με τα εξής:

(1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),
- (β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσίας,
- (γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και
- (δ) ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται η διεπίδότηση, γεγονός που προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες κα έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.

(2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάση του ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη

περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυνοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

**4.12** Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των **600.000** ΕΥΡΩ (βλ. Άρθρο 4 ΚΥΑ2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17, ανάλογα με την υποδράση και την πράξη). Για πράξεις που αφορούν **άυλες ενέργειες** ο συνολικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **50.000 €** για έργα δημόσιου χαρακτήρα. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις. (βλ. Άρθρο 4 ΚΥΑ2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17, ανάλογα με την υποδράση και την πράξη)

**4.13** Οποιαδήποτε αύξηση του κόστους της πράξης, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο, εκτός των περιπτώσεων που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων έργων, με την επιφύλαξη του ανωτάτου συνολικού κόστους ανά δράση.

*ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΘΕΙ Η ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΥΠΑΡΞΗ Ή ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ) ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΤΡΕΞΕΤΕ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ, ΟΠΟΥ ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ*

**4.14 Έργα με έσοδα :** Εφόσον η πράξη παράγει έσοδα, θα συμπληρώνετε το έντυπο Ε.Ι.1\_4 για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων που παράγει η πράξη (αφορά και επενδύσεις κάτω του 1.000.000 ευρώ)

Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στην παρούσα πρόσκληση Ο\_Ε.Ι\_4 «Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

**4.15** Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας

Δεν υπάρχουν ιδιαίτεροι κανόνες επιλεξιμότητας πέραν αυτών που αναλύονται στους Οδηγούς των υπο-δράσεων του Παραρτήματος.

**4.16** Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους : **Δεν αφορά τις παρούσες δράσεις**

## **5 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ**

**5.1** Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΑΑ ([www.opsaa.gr/RDIIS](http://www.opsaa.gr/RDIIS)) συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται τα στελέχη του δυνητικού δικαιούχου, να διαθέτουν ατομικό **κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΑΑ**.

- Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/ση του ΟΠΕΚΕΠΕ ([www.opekepe.gr](http://www.opekepe.gr)), στον σύνδεσμο «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ». «ΟΠΣΑΑ 2014 - 2020 (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης)», Οδηγίες για την πρόσβαση των Δικαιούχων Δημοσίων Έργων στο ΟΠΣΑΑ» ή στο [http://www.opekepe.gr/doc/June2010/odhgies\\_prosbash\\_dikaiouxwn\\_opsaa\\_2\\_ekdosh.pdf](http://www.opekepe.gr/doc/June2010/odhgies_prosbash_dikaiouxwn_opsaa_2_ekdosh.pdf) ή στο <https://www.youtube.com/watch?v=0UGiQg6L3G4>.

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή, εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΝΑΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΟΧΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης».

Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υποδράση αναφέρονται στους σχετικούς Πίνακες του παραρτήματος στα συνημμένα της παρούσας πρόσκλησης (βλ. Οδηγό διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης).

Επιπλέον, η υπογεγραμμένη αίτηση στήριξης και όλα τα δικαιολογητικά/έγγραφα υποβάλλονται στην ΟΤΔ Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε), στη διεύθυνση Γιδογιάννου 37, ΤΚ 33100 Άμφισσα, είτε ιδιοχείρως, είτε με συστημένη ταχυδρομική επιστολή ή ταχυμεταφορά, με την ένδειξη «Για την 1η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του τοπικού προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης Μ.19 CLLD/LEADER Υπομέτρο 19.2 του ΠΑΑ 2014-2020 για την Π.Ε. Φωκίδας της Ο.Τ.Δ. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΩΚΙΚΗ Α.Α.Ε-ΟΤΑ».

Η ΟΤΔ έχει την δυνατότητα να ζητήσει, εκτός περιπτώσεων αυτεπάγγελτης αναζήτησης δικαιολογητικών, σε πρωτότυπο, ένα δικαιολογητικό για το οποίο αμφιβάλλει για την γνησιότητά του, ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

- 5.2** Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:

Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

- 5.3** Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **08-06-2018**

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: η **19<sup>η</sup> Οκτωβρίου 2018** ημέρα **Παρασκευή** και ώρα **15:00**.

Η ημερομηνία υποβολής, της υπογεγραμμένης αίτησης στήριξης και όλων των συνημμένων δικαιολογητικών/εγγράφων, στην **ΟΤΔ Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε)**, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις **δέκα (10) ημέρες** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης.

**Δεν θα γίνονται δεκτές** αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΑΑ.

**5.4** Ειδικότερα, **η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ**, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

(i) Αίτηση Στήριξης χωρίς τα Παραρτήματα (*επισυνάπτεται υπόδειγμα*).

(ii) Λοιπά στοιχεία και ειδικότερα δικαιολογητικά που καθορίζουν τα κριτήρια επιλογής και επιλεξιμότητας:

- i. Απόφαση Δ.Σ για την υποβολή της αίτησης στήριξης
- ii. Στοιχεία του αιτούντος,
- iii. Στοιχεία και φωτογραφική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης του προτεινόμενου έργου, εκτός άυλων ενεργειών,
- iv. Στοιχεία για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους όπου απαιτείται.
- v. Λίστα Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων έργων Πολιτισμού.
- vi. Πίνακας συμμόρφωσης της προτεινόμενης πράξης (ΣΜΠΕ ΠΑΑ 2014-2020) όπου απαιτείται.
- vii. Λίστα ελέγχου ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης και υπολογισμός καθαρών εσόδων όπου απαιτείται.
- viii. Πίνακας αποτύπωσης μελετών και ωρίμανσης πράξης
- ix. Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων και βαθμού προόδου
- x. Άδειες και εγκρίσεις ή εγκριτικές αποφάσεις μελετών.
- xi. Τεχνική Επάρκεια (Για ΟΤΑ Α ή Β Βαθμού)
- xii. Απαραίτητες Υπεύθυνες δηλώσεις – Βεβαιώσεις ή απαραίτητα έγγραφα σύμφωνα με τον αναλυτικό οδηγό της κάθε υποδράσης.
- xiii. Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης (εφόσον απαιτείται).
- xiv. Απόφαση καταβολής ίδιας συμμετοχής και μη επιλέξιμης δαπάνης (εφόσον απαιτείται).
- xv. Στοιχεία τεκμηρίωσης αρμοδιότητας δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης.
- xvi. Υπολογισμός καθαρών εσόδων, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης.
- xvii. Έγγραφο υπηρεσίας για το είδος και τον αριθμό των εκμεταλλεύσεων. (Αφορά μόνο την υποδράση 19.2.5.1).
- xviii. Βεβαίωση ότι η πράξη δεν εξυπηρετεί τη γενική κυκλοφορία και δεν αποτελεί μέρος του ευρύτερου οδικού δικτύου. (Αφορά μόνο την υποδράση 19.2.5.1)
- xix. Δήλωση περί σύνδεσης ή μη της πράξης με συνεχές ασφαλτοστρωμένο δίκτυο υφιστάμενο ή υπό κατασκευή. (Αφορά μόνο την υποδράση 19.2.5.1)

(iii) Όλα τα ανωτέρω υποβάλλονται σε **μορφή αρχείου τύπου pdf**.

Στην ΟΤΔ, υποβάλλονται **ταχυδρομικά** όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά, πλέον όσων αναφέρονται στους οδηγούς διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης (Ενότητα: 6. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ) για την αντίστοιχη υπο-δράση που αφορά η πρόταση και αποτελούν απαραίτητα στοιχεία για την αξιολόγηση της πρότασης.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το **ΟΠΣΑΑ** που τους ενημερώνει πως η αίτηση στήριξής τους, «υποβλήθηκε επιτυχώς στην ημερομηνία..... και έλαβε τον κωδικό .....»

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας που καθορίζεται στην πρόσκληση και δεν μπορεί να υπερβαίνει **τις δέκα (10) ημέρες**, να αποστείλουν στην ΟΤΔ αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης, καθώς και όλα τα δικαιολογητικά που δύναται να εκπληρώνουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής, όπως αυτά τίθενται στις προσκλήσεις των ΟΤΔ.

Δεν θα γίνονται δεκτές οι αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο **ΟΠΣΑΑ**.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

#### **5.5 Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής**

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην ΟΤΔ για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλο ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

### **6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ**

#### **6.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική.**

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός **10 εργάσιμων ημερών** από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, προβλέπονταν στην πρόσκληση, εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης και διορθώνουν προφανή σφάλματα της αίτησης στήριξης ή/και των δικαιολογητικών που τη συνοδεύουν.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις, για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική τους υποβολή τους και ταυτόχρονα ο δικαιούχος ενημερώνει με υπογεγραμμένη επιστολή υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων, την ΟΤΔ, εντός της οριζόμενης από την πρόσκληση προθεσμίας. Τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινήσεις στοιχείων, για τα οποία δεν ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή τους στο ΟΠΣΑΑ, υποβάλλονται συνημμένα της υπογεγραμμένης επιστολής υποβολής και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

**6.2** Αρχικά ελέγχεται από Επιτροπή της ΟΤΔ η εμπρόθεσμη υποβολή, η επιλεξιμότητα του δικαιούχου, η συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με την ενέργεια για την οποία ζητείται στήριξη, σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

**6.3** Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκρινόμενος προϋπολογισμός και το ισχύον ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών, όπου απαιτείται.

**6.4** Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

**6.5** Με βάση τα ως άνω αποτελέσματα οι επιτροπές συντάσσουν πίνακα αποτελεσμάτων, στον οποίο περιλαμβάνονται οι παραδεκτές – βαθμολογηθείσες και οι μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά, ανά υπο-δράση. Στον πίνακα κατάταξης περιλαμβάνονται:

1. Οι αιτήσεις που **κρίνονται παραδεκτές** προς στήριξη, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη ή ίση από της τιμής βάσης ανάλογα με την υποδράση σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	Τιμή βάσης (ελάχιστη βαθμολογία που πρέπει να συγκεντρώσει ο εν δυνάμει δικαιούχος)
1	<b>19.2.4.1:</b> Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια	<b>25</b>
2	<b>19.2.4.2:</b> Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κλπ)	<b>30</b>



3	<b>19.2.4.3:</b> Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)	<b>30</b>
4	<b>19.2.4.4:</b> Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.	<b>30</b>
5	<b>19.2.4.5:</b> Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).	<b>30</b>
6	<b>19.2.5.1</b> Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.	<b>25</b>
7	<b>19.2.6.1.1</b> Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.	<b>25</b>

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση ισοβαθμίας (συνολικής βαθμολογίας) δύο ή περισσότερων αξιολογημένων προτάσεων, εξετάζεται η επιμέρους βαθμολογία που έχει λάβει κάθε πρόταση σε σχέση με την/τις άλλη/άλλες ισόβαθμη/ισόβαθμες, κατά σειρά και διαδοχικά στα κριτήρια επιλογής εκκινώντας από τα κριτήρια με την μεγαλύτερη βαρύτητα.

2. Το **οικονομικό αντικείμενο** των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.
3. Οι αιτήσεις οι οποίες, πληρούν μεν τα απαιτούμενα κριτήρια, αλλά **δεν κρίνονται καταρχήν παραδεκτές**, λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση.
4. Οι αιτήσεις που **κρίνονται μη παραδεκτές** προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους.

**6.6** Ακολούθως η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας πραγματοποιεί δειγματοληπτικό έλεγχο και η ΟΤΔ, δημοσιοποιεί τον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων. Ο τελικός πίνακας αποτελεσμάτων συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο 1 της παραγράφου 6.2, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παράγραφο 6.4.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο e-mail από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου (θετικό ή αρνητικό). Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, το αυτοματοποιημένο e-mail παραπέμπει τους δυνητικούς υποψηφίους στο σύνδεσμο του ΟΠΣΑΑ ώστε να ενημερωθούν για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το δικαίωμα, την προθεσμία και τόπο υποβολής της προσφυγής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι έχουν δικαίωμα **ενδικοφανούς προσφυγής** κατά του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ και αποστέλλει το αποδεικτικό

κατάθεσης στην ΟΤΔ. Η **προσφυγή υποβάλλεται εντός 15 ημερών** από την κοινοποίηση στον δικαιούχο, του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων και εξετάζεται από επιτροπή προσφυγών της ΟΤΔ.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών από την επιτροπή προσφυγών, συντάσσεται ο τελικός πίνακας κατάταξης της αρχικής αξιολόγησης και εγκρίνεται, με απόφαση της ΕΔΠ, με τις τελικά επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης.

Η ΟΤΔ ενημερώνει ατομικά όλους τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των προσφυγών, ταχυδρομικά με απόδειξη παραλαβής. Ο πίνακας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο (ανάρτηση στις ιστοσελίδες του ΠΑΑ ([www.agrotikianaptixi.gr](http://www.agrotikianaptixi.gr)) της ΕΥΔ της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας, αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στον ενδιαφερόμενο και τυχόν άλλα μέσα για την ενημέρωση των αιτούντων.

- 6.7** Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν. (ΕΕ) 1303/2013. Η **έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης** (συνημμένο υπόδειγμα) πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται από τον **Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας**.

- 6.8** Η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας δημιουργεί στο ΟΠΣΑΑ το σχέδιο απόφασης ένταξης, συσχετίζοντας την πράξη ή τις πράξεις που περιλαμβάνονται σε αυτή. Μετά την έκδοση της απόφασης, τα στοιχεία της (αριθ. και ημερομηνία πρωτοκόλλου, ΑΔΑ) καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Η ΟΤΔ αποστέλλει στους δικαιούχους την Απόφαση Ένταξης, η οποία **ενέχει ισχύ σύμβασης** μεταξύ του δικαιούχου και της ΟΤΔ, ταχυδρομικά, με απόδειξη παραλαβής και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Η Απόφαση Ένταξης της ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αναρτάται στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ, κοινοποιείται στην αρμόδια ΟΤΔ και αποστέλλεται με ευθύνη της ταχυδρομικά, με απόδειξη παραλαβής και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε κάθε δικαιούχο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΠΑΑ 2014-2020 λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή μη τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης, καθώς και η διασφάλιση του δικαιώματος των δικαιούχων να αποσύρουν, ανά πάσα στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

## **7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ**

- 7.1** Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνος/οι είναι: η κ. Πηνελόπη Πατρινού και η κ. Παναγιώτα Παπουτσή, τηλέφωνο 2265079281, e-mail: [anfokiki@hol.gr](mailto:anfokiki@hol.gr)
- 7.2** Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση [www.agrotikianaptixi.gr](http://www.agrotikianaptixi.gr) ή στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ <http://www.anfok.gr/> Οι ανωτέρω δικτυακοί τόποι αποτελούν βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΠΑΑ 2014-2020 και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

**7.3** Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 και η ΟΤΔ **Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε.-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε)**, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ ή/και της ΟΤΔ ή/και του ΕΣΠΑ και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Για τις περιπτώσεις δικαιούχων που έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα υλοποίησης των προκηρυσσόμενων μέτρων/υπομέτρων/δράσεων, η πρόσκληση αποστέλλεται σε αυτούς και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και της ΟΤΔ.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα της ΟΤΔ, είτε μέσω του διαδικτύου.

Η περίληψη της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος πρέπει κατ' ελάχιστον να δημοσιευθεί μία φορά σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Επίσης, ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων δημοσιοποίησης, όπως:

- οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης,
- οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (Help Desk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους.



**Ο Πρόεδρος της ΕΔΠ CLLD/LEADER**

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΣΑΓΟΥΝΟΣ**

### Συνημμένα:

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση [www.agrotikianaptixi.gr](http://www.agrotikianaptixi.gr) ή/και της ΟΤΔ Αναπτυξιακή Φωκική Α.Ε-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ (ΑΝ.ΦΩ.Α.Ε) [www.anfok.gr](http://www.anfok.gr)

1. Υποχρεώσεις δικαιούχων.
2. Υ.Α /30-11-2017/ΦΕΚ 4285/Β'08-12-2017 «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων».
3. Υπόδειγμα Αίτησης στήριξης / Παράρτημα αίτησης στήριξης.
4. Οδηγός Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης (Περιέχει μεταξύ άλλων Κριτήρια Επιλεξιμότητας, Κριτήρια Επιλογής, Διευκρινήσεις επί των κριτηρίων, Απαιτούμενα Δικαιολογητικά κτλ).
5. Υπόδειγμα Σχεδίου Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα (*εφόσον απαιτείται*).
6. Υπόδειγμα χρηματοοικονομικής ανάλυσης υπολογισμού καθαρών εσόδων και οδηγίες συμπλήρωσης για τα έργα που παράγουν έσοδα (*εφόσον απαιτείται*).
7. Οδηγίες συμπλήρωσης Ε.Ι.1\_4 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ\_ΚΑΘΑΡΩΝ\_ΕΣΟΔΩΝ\_ΠΡΑΞΕΩΝ (*εφόσον απαιτείται*).
8. Οδηγός ΕΣΠΑ 2014-2020 για την αρχική αξιολόγηση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη (Ο.Ι.1\_1\_ΠΑΡΑΡΤ\_ΙΙ\_ΚΡΑΤΙΚΕΣ\_ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ\_v1\_301015) (*εφόσον απαιτείται*)
9. Οδηγός ΕΣΠΑ 2014-2020: Εξασφάλιση Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία (Ο.Ι.1\_1\_ΠΑΡΑΡΤ\_ΙΙ\_ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ\_ΑΜΕΑ\_v1\_301015).
10. Πίνακας Συμμόρφωσης της προτεινόμενης πράξης με τις κατευθύνσεις της ΚΥΑ Έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Επιπτώσεων του ΠΑΑ 2014-2020.
11. Πίνακας αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης.
12. Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών.
13. Σχέδιο εγγράφου της ΟΤΔ για την υποβολή συμπληρωματικών/διευκρινιστικών στοιχείων.
14. Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης.
15. Υπόδειγμα Απόρριψης.
16. Κατασκευαστικός πίνακας εργασιών για έργα που δεν υλοποιούνται με Δημόσιες συμβάσεις.
17. Check list που αφορά την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης.
18. Ερωτηματολόγιο κρατικών ενισχύσεων έργων πολιτισμού και σύγχρονου πολιτισμού.
19. Πίνακας περιεχομένων Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης
20. ΦΕΚ 3313/Β/20-09-2017 «Πλαίσιο λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020».
21. Προδιαγραφές Μελέτης για την συνολική θεώρηση αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης οικισμού ή τμήματος αυτού.
22. Πίνακες στόχων Τοπικής Στρατηγικής, ΠΑΑ 2014-2020 και Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS) για την Περιφέρεια Στ. Ελλάδα.
23. Περιοχή Παρέμβασης με κωδικοποίηση και χάρτες περιοχής.